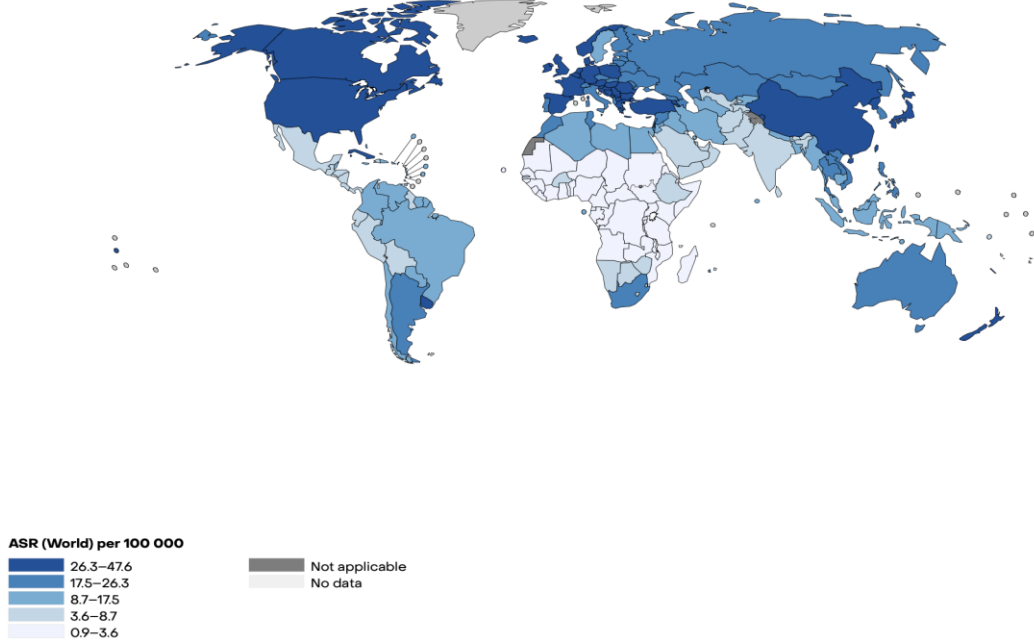




TÜRK TORAKS DERNEĞİ

**TÜRK TORAKS DERNEĞİ TORASİK ONKOLOJİ ÇALIŞMA GRUBU  
"1-7 NİSAN KANSER HAFTASI" BASIN BİLDİRİSİ**

Akciğer kanseri dünya genelinde olduğu gibi Türkiye’de de önemli bir halk sağlığı sorunu olarak kabul edilmektedir. GLOBOCAN 2022 verilerine göre akciğer kanseri dünya genelinde en sık görülen kanser türlerinden biri olup kanser kaynaklı ölümlerin başlıca nedenleri arasında yer almaktadır. 2022 yılında dünya genelinde yaklaşık 2,48 milyon yeni akciğer kanseri vakası ve yaklaşık 1,8 milyon ölüm bildirilmiştir. Bu veriler tüm kanser vakalarının yaklaşık %12’sini ve kanser ölümlerinin yaklaşık %18’ini oluşturmaktadır. Türkiye’de de akciğer kanseri kanser yükü açısından önemli bir yere sahiptir ve akciğer kanserinin en sık görüldüğü ülkelerden biridir (Resim). GLOBOCAN 2022 verilerine göre Türkiye’de 2022 yılında yaklaşık 240 bin yeni kanser vakası saptanmıştır. Bu vakalar içinde akciğer kanseri özellikle erkeklerde en sık görülen kanser türü olarak öne çıkmaktadır. Kadınlarda ise meme ve kalın bağırsak kanserlerinden sonra daha alt sıralarda yer almaktadır. Türkiye’de akciğer kanseri hem görülme sıklığı hem de yüksek ölüm oranları nedeniyle halk sağlığı açısından öncelikli hastalıklar arasında değerlendirilmektedir.



<https://gco.iarc.who.int/today/en/dataviz/mapsheatmap?mode=population&cancers=15>

Akciğer kanseri görülme sıklığı yaşla birlikte artmaktadır. Türkiye’de akciğer kanserinin özellikle 50 yaş üzerindeki bireylerde daha sık görüldüğü ve 60–70 yaş aralığında belirgin şekilde arttığı bildirilmektedir. GLOBOCAN 2022 tahminlerine göre Türkiye’de her yıl yaklaşık 35–40 bin civarında yeni akciğer kanseri vakası ortaya çıkmaktadır. Bu sayı hastalığın toplumdaki önemli yükünü göstermektedir. Akciğer kanseri sıklığı ise tedavi gören ve tanı almış bireyleri kapsayacak şekilde değerlendirildiğinde on binlerce hastayı içermektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan ölüm nedenleri istatistiklerine göre kanserler Türkiye’de ölüm nedenleri arasında önemli bir yer tutmaktadır. Bu ölümler içinde akciğer, hava yolu ve soluk borusu kanserleri önemli bir paya sahiptir. TÜİK verilerine göre kanser ölümlerinin yaklaşık üçte birine yakını solunum sistemi kanserlerinden kaynaklanmaktadır. Bu durum akciğer kanserinin Türkiye’de kanser kaynaklı ölümlerin başlıca nedenlerinden biri olduğunu göstermektedir.

Türkiye’de akciğer kanseri görülme oranı erkeklerde kadınlara göre oldukça yüksektir. Erkeklerde akciğer kanserinin tüm kanserler içinde ilk sırada yer aldığı bildirilmektedir. Bu farklılığın en önemli nedenlerinden biri sigara kullanım oranlarının erkeklerde daha yüksek olmasıdır. Türkiye’de sigara kullanımının uzun yıllar boyunca erkekler arasında yaygın olması akciğer kanseri sıklığının da erkeklerde daha yüksek olmasına yol açmıştır. Bununla birlikte son yıllarda kadınlarda sigara kullanımının artması nedeniyle kadınlarda akciğer kanseri görülme oranlarında da artış gözlenmektedir. Ayrıca pasif içicilik de özellikle kadınlar için önemli bir risk faktörü olarak kabul edilmektedir.

Akciğer kanserinin gelişiminde birçok çevresel ve bireysel risk faktörü rol oynamaktadır. Bunların en önemlisi sigara ve diğer tütün ürünlerinin kullanımınıdır. Sigara kullanımı akciğer kanseri gelişiminde en önemli risk faktörüdür ve vakaların yaklaşık %80–90’ının sigara kaynaklı olduğu bildirilmektedir. Sigara dumanında bulunan çok sayıda kanserojen madde akciğer dokusunda genetik hasara neden olarak kanser gelişimini tetikleyebilir. Pasif içicilik de akciğer kanseri riskini artırmaktadır. Sigara içmeyen bireylerin sigara dumanına uzun süre maruz kalmaları kanser riskini yükseltebilmektedir. Hava kirliliği, özellikle partikül madde içeren kirleticiler de akciğer kanseri riskini artıran önemli çevresel faktörler arasında yer almaktadır. Bunun yanında radon gazı maruziyeti, asbest, arsenik, nikel, krom gibi maddelere mesleki maruziyet de risk faktörleri arasında sayılmaktadır. Ailede akciğer kanseri öyküsü bulunması da bireylerde genetik yatkınlık nedeniyle riskin artmasına neden olabilir.

Akciğer kanseri büyük ölçüde önlenabilir bir hastalıktır. Korunma açısından en etkili yöntem sigara kullanımının önlenmesi ve sigara içen bireylerin sigarayı bırakmalarının sağlanmasıdır. Tütün kontrol politikaları ve sigara bırakma programları akciğer kanseri görülme sıklığının azaltılmasında önemli rol oynamaktadır. Kapalı alanlarda sigara içilmesinin engellenmesi, hava kirliliğinin azaltılması ve mesleki risklere karşı koruyucu önlemlerin alınması da korunma açısından önemli stratejiler arasındadır. Akciğer kanserinde erken tanı sağkalım açısından büyük önem taşımaktadır. Yüksek risk grubunda yer alan bireylerde düşük doz bilgisayarlı tomografi ile yapılan taramaların akciğer kanserine bağlı ölümleri azaltabileceği gösterilmiştir. Uzun süre sigara kullanmış bireylerin düzenli sağlık kontrollerine gitmeleri ve kalıcı öksürük, nefes darlığı veya kanlı balgam gibi belirtiler ortaya çıktığında gecikmeden sağlık kuruluşlarına başvurmaları önerilmektedir. Yüksek risk gruplarında erken tanı programlarının uygulanması akciğer kanserine bağlı hastalık yükünün ve ölüm oranlarının azaltılmasında büyük önem taşımaktadır.

**Türk Toraks Derneği**